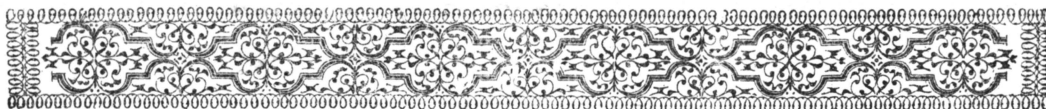

ISAACK VAN DER VOORT.

MAGDALENA STOCKMANS.

BIJ DE PORTRETten VAN
ISAACK VAN DER VOORT en MAGDALENA STOCKMANS.

DOOR

MR. CH. M. DOZY.

DE nevensstaande contereitsels van de geliefde van BREDERO en haren echtgenoot, den bruinen Brabander, vereischen slechts weinig toelichting. Eene korte recapitulatie van hetgeen ik in Maart 1885 in het zgn. Brederonummer omtrent beiden mededeelde, moge het geheugen der lezers van dit tijdschrift tegemoetkomen.

Ik constateerde destijds dat nog in 1749 hunne portretten, door BAUDRINGIEN geschilderd, in het bezit hunner descendents waren en in hun bezit bleven, toen zij in 1766 hun schilderijenkabinet verkochten.

Niet lang daarna kwam een omslag met crayontekeningen mij in handen, waaronder twee naar de bewuste portretten. Naar ik hoop, zullen zij ook thans nog welkom zijn. Verscheidene anderen der serie kon ik met de originelen vergelijken, en daar zij allen juist weêrgegeven zijn, is het vertrouwen op de gelijkenis van dezen gerechtvaardigd. Ter beoordeeling op welken leeftijd de „afconterfeytinge” plaats had, strekke het volgende.

MAGDALENA STOCKMANS werd 12 April 1598 te Dordrecht geboren, waarschijnlijk eene dochter van JAN STOCKMANS, brouwer in 't gulden vlies, en ELISABETH JAN LAMBRECHTSdr. Te Oud Alblas, in de nabijheid van hare vaderstad, trouwde zij 18 Juni 1618 met ISAACK VAN DER VOORT WILLEMSZ.¹⁾, een koopman, niet alleen, evenals zij,

---

¹⁾ Dit was niet de eenige aliantie tusschen beide families. ISAACK's oudere broeder ABRAHAM hertrouwde na den dood zijner eerste vrouw (JEANNETTE HUREAU) met MAGDALENA STOCKMANS, een nichtje zijner schoonzuster. Ging zijn huwelijk aan dat van zijn broeder vooraf, dan ligt de plaats van kennismaking van ISAACK en MAGDALENA voor de hand. ABRAHAM woonde in Amsterdam; de lakenkooper, die 29 September 1599 poorter werd, kan een naamgenoot geweest zijn, maar 3 Aug. 1621 kwam bij de vroedschap een verzoek in van zijne vrouw om hem, die gefailleerd was, uit de gijzeling te ontslaan, aangezien hij een oud man was, en deze acte laat geen twijfel toe, Hij zou 8 Nov. 1640 gestorven zijn.

van Zuid Nederlandsche afkomst, maar zelf 30 Mei 1576 te Antwerpen geboren en dus belangrijk ouder dan zij. Op jeugdigen leeftijd reeds had hij zich naar Italië begeven om „de koopmanschap te oefenen” bij zijn broeder WILLEM VAN DER VOORT, die aldaar „door naerstigheyd groote middelen had”. Ook hij werd er een welvarend man, vooral door de fabricage van fluweel, die door hem of door zijn broeder het eerst te Napels zou zijn uitgeoefend. Bij een bezoek in het vaderland leerde hij MAGDALENA kennen, volgens oude familieaanteekeningen, een mooi, jong meisje. Na zijn huwelijk keerde hij met haar naar Italië terug, met de belofte er zoo spoedig mogelijk zijne zaken aan kant te doen en uiterlijk binnen drie jaren zich in Holland te komen vestigen. Hij hield die belofte niet en overleed te Napels 29 Augustus 1629. Zijne weduwe bleef met drie kinderen achter GUGLIELMO, CATHARINA en GIOVANNI. Een broeder van haar kwam over om de zeer belangrijke nalatenschap te redderen en haar hierheen te begeleiden. Meent men soms dat zij in het Roomsche land niet aarden kon, wordt deze verklaring van haar spoedige terugkomst teniet gedaan door het feit, dat zij haren oudsten zoon in Brabant in een klooster achterliet om de Latijnsche en Fransche talen te leeren. Met hare beide andere kinderen vestigde zij zich te Amsterdam. Aldaar woonde zij in 1633. Dit blijkt niet alleen uit onderstaande acte ¹⁾, maar ook uit het achterstaande gedicht. Het is wellicht reeds ergens gedrukt, maar ik heb niet de moeite genomen het in versbundels van dichters van den tweeden en derden rang op te sporen.

Achte ik het destijds waarschijnlijk dat het huis, waarin MAGDALENA leefde en stierf (O. Z. Voorburgwal 239) door haar in 1634 gebouwd werd, later bleek mij dit onjuist te zijn. Het werd pas in 1642 door ROELOF CODDE aan haar zoon GUGLIELMO verkocht. ²⁾ Vóór dien tijd woonde zij op de Keizersgracht, althans toen zij in 1638 een tweede huwelijk aanging. Den 16^{en} Maart van dat jaar nl. teekende zij aan met THOMAS VARWER, wêdr van WAINTIE AUGUSTIJNS, oud-burgemeester van Deventer en Gecommitteerde Raet, zijn residentie houdende tot 's Gravenhage ³⁾.

Het is mij niet gebleken, wanneer haar tweede man stierf, maar ook hem schijnt zij overleefd te hebben. Hare laatste levensjaren bracht zij waarschijnlijk bij hare kinderen te Amsterdam door. Hier overleed zij in Juni 1660. Van hare twee zoons — WILLEM had zich na zijne promotie in de rechten ook op den handel toegelegd — bleek mij nog, dat zij in hun zaken niet gelukkig waren en niet veel meer nalieten, dan zij zelven geërfd hadden.

---

¹⁾ Voór notaris JACOB JACOBS verklaarde 15 Augustus 1633 JAN ANDRIESZ MOERBEECQ op verzoek van M. S. wed. Is. v. D. V. een en ander omtrent handelskwestie's.

²⁾ 26 Mei 1642; noordw. CAREL QUINA, zuidw. d'advocaat COLIJN, streckende voor van de strate tot aan de Achterburgwal toe.

³⁾ J. G. FREDERIKS in den *Nederl. Spectator* 1887, no 51.

⁴⁾ Slechts veiligheidshalve vermeld ik dat 26 April 1643 MAGDALENA STOCKMANS met attestatie van Dordrecht naar Middelburg vertrok. Dit zal wel niet de ons interesseerende zijn, maar van het tweede huwelijk van deze, had ik in 1885 evenmin eenig vermoeden.

Tweemaal zijn MAGDALENA en haar eerste man geportretteerd. Hunne afbeeldingen worden in de 18^e eeuw aldus vermeld:

'T portrait van MAGDALENA STOCKMANS, seer fraay door VAN LOON geschildert, in haar stoel sittende, h. 4-3⁵, br. 4-3⁵.¹⁾

'T portrait van ISAACK VAN DER VOORT in Italien geschildert, h. 4.0⁵, br. 3.2⁵.

„ „ „ „ „ „ van BAUDRINGINS geschildert, h. 2.3, br. I.II.

, „ MAGDALENA STOKMAN door „ „ seer fraay en
konstig tot Napels, h. 2.3⁵; br. I.II⁵.

De hier gereproduceerden zijn, dunkt mij, de laatsten. Voor MAGDALENA maakt de houding dit waarschijnlijk en stellig zijn het pendanten. Te Napels werd zij 31 jaar en dien leeftijd of daaromtrent verraadt m. i. het portret dan ook. Omtrent DAVID BAUDRINGHIEN deelde Dr. BREDIUS mij mede, dat hij in 1635 te Amsterdam woonde, in 1640 aldaar zijn testament passeerde en er in 1650 stierf. Met deze data is een verblijf in Italië vóór 1630 niet in strijd. Daar zij en buste gecrayonneerd is, kan haar portret natuurlijk ook dat van VAN LOON zijn, de schilder van dat van haren man is dan onbekend.

Moge de ontdekking der origineelen ten deze tot zekerheid leiden.

GEBOORT VERMANINGE

AEN JUFFR.

MAGDALENA STOCKMANS

op den 12 dach aprillis.

Gaet mijn gedicht en groet die geen
 die bij haer man bleeff Maegdalleen
 off kent ghij haer niet altewis
 ick sal u toonen wie het is
 gaet soeckt een vrou daer goodes hant
 een groete geest heeft ingeplant
 daer defticheijt en soet gelaet
 vereenicht is met goeten staet

1) nl. Rijnlandsche voeten.

die selff napolitaense pracht
 en genuese hooge macht
 de inquesiti heerschappij
 en rooms gewaende monarchy
 met rijck Veneti hoog gebied
 en wat men in Italijsiet
 Haer waerdich ooch liet ouergaen
 daer suffe mannen bleeuën staen
 een vrou die als de bleeke doot
 haer man quam rucken wtter schoot
 en dat napolitaense list
 practijck van valsheijt op haer hist
 blijft droeuch maer gans onversaecht
 omdat het goode soo behaeght
 die geeft haer ongemeene moet
 en wijsheijt in haer teegenspoet.
 verwondert staet en halff bekoort
 maer die haer kloeck beleid aenschout
 vint meerder als hij hadt vertrout
 Vindt ghij nu een met deesen al
 soo weet ick dat sijt weesen sal.

Diens dach ist nu van daech dat wij met vreuchde vieren
 En soecken mijrtis om haer waerdich hooft te sieren
     Wij ouerdenken nu en vrolijck in den geest
     die jaeren die sij hier op aerden is geweest
 En bidden aen den Heer de geeuer van de tijden
 dat hij haer wil voortaan voor ongeluck bevrijden
     en reken haeren draet verwarde leeuens klis
     tot dat haer kindren sijn gelijk sij seluer is
 en dat wij noch de tijt van driemal elleff jaren
 altijt op deesen dach met vreucht bijeen vergaren.

H. 1633 Amsterdam.

FINIS.

